

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Hamar kommune – fra 2023

Vedtatt av kommunestyret 21.12.22 sak 144/22 Gjelder fra 2023
(uendret fra 2021)

Innhold

1. Reglementets virkeområde.....	2
2. Hjemmel og gyldighet.....	2
3. Forvaltning og forvaltningstyper.....	2
3.1 Delegering.....	2
4. Formålet med kommunens finansforvaltning.....	3
5. Generelle rammer og begrensninger.....	3
5.1 Rating.....	4
6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.....	5
6.1. Innskudd i bank.....	5
6.2. Andeler i pengemarkedsfond.....	5
6.4. Felles plasseringsbegrensninger.....	5
6.5. Rapportering.....	5
7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.....	7
7.1. Vedtak om opptak av lån.....	7
7.2. Valg av låneinstrumenter.....	7
7.3. Tidspunkt for låneopptak.....	7
7.4. Konkurrerende tilbud.....	7
7.5. Styring av refinansieringsrisiko.....	7
7.6. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter.....	8
7.7. Rapportering.....	8
8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.....	10
8.1 Formål.....	10
8.2 Overordnede investeringsrammer.....	10
8.3 Investeringsunivers og risikoklasser.....	10
8.4 Aktivafordeling og plasseringsbegrensninger pr. risikoklasse.....	11
8.4.1 Likviditetsrisiko.....	12
8.4.2 Kredittrisiko.....	12
8.4.3 Renterisiko.....	12
8.4.4 Valutarisiko.....	12
8.5 Referanseportefølje (benchmark).....	13
8.6 Rapportering.....	13
8.7 Etske retningslinjer.....	13
9 Rapportering.....	13
10. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko.....	15
10.1 Konstatning av avvik.....	15
10.2 Risikovurderinger.....	15
10.3 Kvalitetssikring.....	15

1. Reglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Hamar kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommunelovens kapittel 9 og styret for interkommunalt samarbeid etter kommuneloven kap 17. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22.02.2018 § 14-13 og 14-19
- Forskrift om kommuners finansforvaltning fastsatt av KDM 18.11.2019.

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med 1.1.2020. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instrukser som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Hamar kommunes finansforvaltning.

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

3.1 Delegering

Forvaltningen innen reglementets rammer delegeres kommunedirektør.

4. Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en *rimelig avkastning* samt *stabile og lave netto finansieringskostnader* for kommunens aktiviteter innenfor *definerte risikorammer*.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud

5. Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger Kommunedirektøren en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger Kommunedirektøren å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger Kommunedirektøren med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikoramme for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.8. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

5.1 Rating

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder slik at sikkerheten tilfredsstillende kravene til rating som er stilt i dette reglement.

For oversikt over rating skalaer, Se vedlegg

6. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker med forvaltningskapital som overstiger 15 milliarder.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrukket estimerte innbetalinger, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding utover 1 mnd. kan ikke utgjøre mer enn 100 MNOK.

6.2. Andeler i pengemarkedsfond

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning
- b) Det skal kun plasseres i fond med rentefølsomhet kortere enn 12 måneder.
- c) Fondet kan kun investere i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (investment Grade)
- d) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- e) Samlet gjennomsnittlig løpetid for kreditten (kredittdurasjonen) i et enkelt pengemarkedsfond skal ikke overstige 1,5 år.

6.4. Felles plasseringsbegrensninger

- Kommunens samlede innskudd i bank/kreditinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.
- Kommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 2 % av fondets forvaltningskapital.

6.5. Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august, legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal Kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal i tillegg angi følgende:

- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoenksponering.
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

7. Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp og formål
- Nedbetaling for samlet låneportefølje /budsjett for avdrag

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak gjennomfører kommunedirektøren låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens kap 14 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.
(Refinansiering innebærer å erstatte eksisterende gjeld med ny gjeld som har andre betingelser enn den opprinnelige gjeldsposten.)

7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Gjeldende regler for offentlige anskaffelser skal følges (og i forskrift fra 2017 § 2-4 er lån og tjenester i forbindelse med emisjon, salg, kjøp eller annen overdragelse av verdipapirer eller andre finansielle instrumenter unntatt fra virkeområde for forskriften).

7.5. Styring av refinansieringsrisiko

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak, løpetid og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
Et enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 25 % av den samlede porteføljen.
- c) Rammen for sertifikatlån, med forfall innenfor en rullerende 12 måneders periode, skal utgjøre maksimalt 35 % av den samlede låneporteføljen.
- d) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

7.6. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

- a) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på rentebærende gjeld som er utsatt for renterisiko skal til enhver tid være mellom 1 og 5 år.
- b) Minimum 1/3 av gjeldsportefølje utsatt for renterisiko *) skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente (mer enn 12 mnd. gjenstående binding), mens 1/3 skal vurderes ut ifra markedssituasjonen.
- c) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 5 års segmentet på en slik måte at kommunen får lavest mulig renterisiko.
- d) I en normalsituasjon og som en benchmark skal den samlede gjeldsporteføljens rentebinding være 2 år.

*) Ved beregning av gjeld med renterisiko gjøres fratrukk for Startlån med flytende rente, lån til VAR-formål samt lån med rentekompensasjon.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

7.7. Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal Kommunedirektøren etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

For gjeldsforvaltningen skal det i tillegg rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i forrige tertial
- Inngåelse av FRA'er og SWAP kontrakter i forrige tertial
- Refinansiering av eldre lån i forrige tertial

- Synliggjøre refinansieringsrisiko og rapportere om lån som må refinansieres innen 12 måneder
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikoramme i finansreglementet.
- Uforutsette hendelser.

8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Med «langsiktige finansielle aktiva» menes midler som ikke må regnes som ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål, og som ut fra kommunens og fylkeskommunens økonomiske situasjon kan anses forsvarlig å forvalte med en lang tidshorison med noe mindre fokus på kortsiktige markedssvingninger. Langsiktige finansielle aktiva skiller seg fra ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål ved at forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva ikke skal være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens betalingsevne på kort sikt.

Langsiktige finansielle aktiva vil være ledig likviditet som forvaltes over en lengre tidshorison.

Investeringsramme vurderes løpende, men innenfor ramme 450 MNOK.

8.1 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i kommunen et godt tjenestetilbud. Det styres etter en rullerende investeringshorison på 5 år, samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

8.2 Overordnede investeringsrammer

For å kunne oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

Risikovurderinger foretas som omtalt i pkt 8.4.

8.3 Investeringsunivers og risikoklasser

Tabellen nedenfor viser instrumenter som er tilgjengelige for inkludering i Hamar kommunes forvaltningsportefølje, inndelt i seks ulike risikoklasser.

(Utgangspunkt i Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund (NKK) /www.nkkf.no);

Risikoklasse 1 (BIS 0%)	Obligasjoner/sertifikater utstedt av stat eller foretak med statsgaranti innenfor OECD, samt statsobligasjonsfond.
Risikoklasse 2 (BIS 10-20%)	Innskudd i banker, herunder tidsinnskudd på inntil 12 måneder. Obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftselskaper med garanti fra kommune/ fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, og verdipapirfond som investerer i slike obligasjoner/sertifikater. Bank/obligasjonsutsteder skal minimum være ratet investment grade, dvs. BBB- eller bedre, av anerkjent internasjonal eller norsk rating-selskap/finanshus.

Risikoklasse 3	Obligasjoner/sertifikater utstedt av industriforetak og obligasjonsfond med tilsvarende kredittrisiko. Obligasjonsutsteder skal minimum være ratet investment grade , dvs. BBB- eller bedre, av anerkjent internasjonal eller norsk rating-selskap/finanshus. Strukturerte produkter (kapitalsikrete obligasjoner) klassifiseres normalt i denne risikoklassen grunnet lavere likviditet enn i ordinære obligasjoner.
Risikoklasse 4	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarlig lån (i banker) • Fondsobligasjoner¹ utstedt av banker med utsteder (issuer) rating A- eller bedre • Industri/high yield-obligasjoner med rating mellom B+ og BB+ • Obligasjonsfond som investerer i tilsvarende papirer som ovenfor • Eiendomsfond uten belåning
Risikoklasse 5	Aksjefond og kombinasjonsfond.
Risikoklasse 6	Enkeltaksjer, egenkapitalbevis og egenkapital i syndikert eiendom.

8.4 Aktivafordeling og plasseringsbegrensninger pr. risikoklasse

For å styre risikoen skal følgende begrensninger gjelde for plasseringene:

	Nøytralt /normalt	Rammer	Max pr. utsteder ²	Benchmark
Risikoklasse 1-2	20 %	20-100 %	10 %	ST1X
Risikoklasse 3	30 %	0-40 %	10 %	ST4X
Risikoklasse 4	35 %	0-50 %	5 %	ST4X
Risikoklasse 5	10%	0-20%	5 %	50% OSEBX / 50% MSCI World AC i NOK
Risikoklasse 6	5%	0-5%	5 %	OSEBX

I den grad en høyere risikoklasse ikke er utnyttet fullt ut, skal tilsvarende "ledig" andel kunne øke rammer for klasser med lavere risiko. Risikoklasse 4-6 skal til sammen utgjøre maksimalt 50 % av kommunens ramme for langsiktige finansielle aktiva.

Urealiserte kursgevinster avsettes til et bufferfond med mindre regnskapsforskriftenes strykingsbestemmelser forhindrer slik avsetning.

Realiserte kursgevinster avsettes til et bufferfond, dersom fondet er mindre enn det stresstesten viser. Regnskapsforskriftens strykingsbestemmelser kan forhindre slik avsetning i en eventuell underskuddssituasjon.

¹ Fondsobligasjoner er «evigvarende» obligasjoner som er del av bankers kjernekapital. Fondsobligasjoner innfris («calles») normalt fem år etter utstedelse.

² Kommunens rammer for maksimal plassering regnes av kommunens *ramme* for langsiktige finansielle aktiva.

8.4.1 Likviditetsrisiko

Investeringene skal skje i børsnoterte norske verdipapirer med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

Likviditetsrisikoen styres gjennom bankinnskudd i porteføljen.

8.4.2 Kredittrisiko

Kredittrisikoen styres gjennom å klassifisere kredittrisikoen i risikoklasser og ved å etablere plasseringsbegrensninger for risikoklasse og debitor med utgangspunkt i det krav som er satt til kredittrisiko.

8.4.3 Renterisiko

Renteporteføljen skal ha en vektet varighet (durasjon) på mellom 0,5 og 5,0 år avhengig av renteforventning.

8.4.4 Valutarisiko

Det skal ikke tas valutarisiko for renteplasseringer (dvs. risikoklassene 1-4).

For utenlandske aksjefond stilles det ikke krav til valutasikring.

8.4.5 Systematisk risiko

Tas delvis vare på ved oppdeling i Risikoklasse 5 og 6, og suppleres med regler om utvelgelse av aksjefond. Risiko begrenses med god diversifisering (selskaper, bransjer og land).

Investeringer i aksjefond skjer ved å velge kjente større fond, hvor fond med god rating foretrekkes. Indeksfond foretrekkes men aktivt forvaltede fond tillates også.

8.4.5 Usystematisk risiko

Tas delvis vare på ved oppdeling i Risikoklasse 5 og 6. Kommunens investering tillates kun egenkapitalbevis i kjente større sparebanker, og aksjer i store stabile aksjeselskap (og få papirer bidrar ikke til redusert usystematisk risiko).

8.5 Referanseportefølje (benchmark)

Referanseindekser (benchmarks) per aktiva klasse brukes for å evaluere faktisk avkastning mot markedets avkastning. Porteføljens totalavkastning benchmarkes mot vektet referanseavkastning i angjeldende periode.

	Vekt	Benchmark	Forklaring
Risikoklasse 1-2	20 %	ST1X	Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 0,25 år
Risikoklasse 3-4	65 %	ST4X	Oslo Børs Statsobligasjonsindeks 3 år
Risikoklasse 5	10 %	50% OSEBX 50% MSCI World AC Net i NOK	Oslo Børs Hovedindeks Morgan Stanleys verdensindeks (utbyttejustert)
Risikoklasse 6	5 %	OSEBX	Oslo Børs Hovedindeks

8.6 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapportering per 30. april og per 31. august rapportere på status for langsiktige finansielle aktiva. I tillegg skal Kommunedirektøren etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

8.7 Etiske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for kommunens etiske håndtering av kapitalforvaltningen. Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Kommunen vil påse at evt. samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9 Rapportering

Kommunedirektøren skal rapportere pr tertialskifte og årsskifte.

Rapporten skal vise status på rapporteringstidspunktet sammenhold med tidligere periode.

Rapporten skal vise:

- Fordeling på de ulike aktivaklasser i kroner (pålydende og markedsverdier) og i prosent av de samlede langsiktige finansielle aktiva
- Avkastning hittil i år sammenlignet med referanseindeks per aktivaklasse og samlet
- Kommunedirektørens kommentarer knyttet til den faktiske aktivafordelingen, endringer i risikoeksponering, vesentlige markedsendringer, samt avkastningen i forhold til markedet og målt mot kommunestyrets budsjetterte avkastning.
- Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet

I tillegg skal plasseringen av kommunens langsiktige finansielle aktiva ved hver rapportering stresstestes med følgende parametere:

- 2 % parallelt skift i rentekurven
- 1 % endring i kredittspreader

Samlet verdifall på langsiktige finansielle aktiva skal oppgis, og Kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom Kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal Kommunedirektøren legge frem forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

10. Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

10.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn MNOK 0,1, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvens av avviket er mindre enn MNOK 0,1, kan slik rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

10.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,

- En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko angitt i NOK ved en % andel generell endring i rentekurven.

10.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Vedlegg

Ratingtabell:

Ratingskalaer

– best kredittkvalitet (lavest misligholdssannsynlighet) øverst

<u>DnB</u>	<u>NOR</u>	<u>Fitch</u>	<u>Moody's</u>	<u>S&P</u>
AAA	AAA	AAA	Aaa	AAA
AA+	AA+	AA+	Aa1	AA+
AA	AA	AA	Aa2	AA
AA-	AA-	AA-	Aa3	AA-
A+	A+	A+	A1	A+
A	A	A	A2	A
A-	A-	A-	A3	A-
BBB+	BBB+	BBB+	Baa1	BBB+
BBB	BBB	BBB	Baa2	BBB
BBB-	BBB-	BBB-	Baa3	BBB-
BB+	BB+	BB+	Ba1	BB+
BB	BB	BB	Ba2	BB
BB-	BB-	BB-	Ba3	BB-
B+	B+	B+	B1	B+
B	B	B	B2	B
B-	B-	B-	B3	B-
CCC+	CCC+	CCC+	Caa1	CCC+